

© Flickr.com /G. Joue - "Kreislauf des Geldes"

Fonteinroute Aken

Ontwikkeld door [Judith Smits](#). Eindredactie: Onderwijsafdeling [Duitsland Instituut Amsterdam](#)

Docentenhandleiding

Aken, of in het Duits Aachen, heet eigenlijk Bad Aachen vanwege de vele warmwaterbronnen. De Romeinen kwamen al graag naar deze stad voor de bronnen, maar ook Karel de Grote hield van de zwavelhoudende thermen van Aken. De warmste bron van Midden-Europa (75 °C) is ook hier te vinden. Het bekendst is de *Elisenbrunnen* die een duidelijke zwavellucht verspreidt.

Bij deze bron start deze 'Wie-is-de-mol?'-achtige speurtocht langs verschillende fontein in het centrum van Aken. In deze opdracht moeten leerlingen in groepjes heel goed met elkaar samenwerken en communiceren om uiteindelijk te winnen!

Opdracht

(Zie voor een uitgebreide beschrijving pagina 4).

- Twee teams (team A en team B) vormen samen één groep en lopen beide dezelfde route in omgekeerde richting.
- Zij hebben een routebeschrijving, plattegrond en vier beschrijvingen van fontein bij zich.
- Op de eerste helft van hun route koppelen beide teams de juiste beschrijving aan de juiste fontein. Ook nemen ze een foto van iedere fontein.
- Op het *Katschhof* ontmoeten beide teams elkaar. Hier beschrijven zij hun foto's aan elkaar, zonder de foto's daadwerkelijk te laten zien. De teams maken aantekeningen van elkaars beschrijvingen.
- Tijdens de tweede helft van de route zoeken de leerlingen de fontein die het andere team aan hen beschreven heeft. Ze proberen aan de hand van de beschrijving die zij hebben gekregen (en waarvan zij aantekeningen hebben gemaakt) de foto zo goed mogelijk na te maken. Ze mogen maar met 1 foto per fontein terugkomen.
- Bij terugkomst bij het startpunt komen de beide teams weer samen in hun groepje. Ze vergelijken de foto's die team A en B van dezelfde fontein hebben gemaakt en kiezen twee fontein uit waarvan de foto's van beide teams het meest op elkaar lijken. Van deze fontein weten zij ook de naam.
- Ieder groepje levert twee fotoparen in, waarvan in overleg besloten is dat de foto's van beide teams het meest identiek zijn.

Doelen

Na afloop van deze opdracht kunnen/hebben de leerlingen...

- actief op zoek gaan naar herkenningspunten in Aken.
- een globale indruk van de stad Aken.
- hun vaardigheden 'actief luisteren' en 'nauwkeurig omschrijven' getraind.
- Duitse (route)beschrijvingen begrijpen en gebruiken.

Duur

- De leerlingen lopen ruim 1½ kilometer
- De gehele opdracht duurt 1½ uur tot 2 uur

Praktische informatie

- Het startpunt van de route ligt aan de achterkant van de *Elisenbrunnen*. Hier bevindt zich een klein park. Informatie hierover is te vinden op de [website van de stad Aken](#).
- Zie bijgevoegde plattegronden voor de route. In de docentenplattegrond staan de locaties van de fontein aangegeven. De leerlingen krijgen een plattegrond zonder de aangegeven fontein.
- De leerlingen krijgen in het Duits omschrijvingen van de vier fontein mee die zij op de eerste helft van hun route zullen tegenkomen.
- Het kan handig zijn om vooraf uit te zoeken of niet een van de fontein tijdelijk gerestaureerd wordt en zodoende niet op zijn vaste plek staat.

Didactische overwegingen

- Deze opdracht sluit met name aan bij de vakken Duits en tekenen, ckv of kunst.
- Deze 'Wie-is-de-mol?'-speurtocht is vanwege de routebeschrijving en de fonteinbeschrijvingen in het Duits geschikt voor ieder niveau dat tenminste een jaar Duits heeft gehad. Wanneer de leerlingen foto's (deels) in het Duits moeten omschrijven, past deze opdracht bij niveaus vanaf 3 vwo en 4 vmbo-t/havo.
- Idealiter bestaat een groepje uit 6 leerlingen, waarvan 3 leerlingen de route rechtsom lopen en 3 leerlingen de route linksom. Vooraf is het handig om met beide helften (teams) van een groepje af te spreken wanneer zij elkaar op het *Katschhof* zullen ontmoeten (bijvoorbeeld 40 minuten na vertrek). Ook is het raadzaam om te controleren of beide teams over een telefoonnummer van het andere team beschikken. Mocht het ene team het niet redden om op tijd bij het *Katschhof* te zijn, dan kunnen zij het andere team daarvan op de hoogte stellen.
- Deze opdracht is het geschiktst als er (minimaal) twee docenten/begeleiders aanwezig zijn, maar ook met slechts één docent is deze opdracht uit te voeren. Allereerst moeten de groepjes die zichzelf in twee teams hebben opgesplitst op pad worden gestuurd (beide teams een andere kant op). Tussenpozen van 5 minuten tussen ieder groepje zijn aan te bevelen. Een andere docent wacht alle groepjes op het *Katschhof* op. Hier houdt hij/zij in de gaten of de leerlingen elkaar de foto's daadwerkelijk beschrijven en niet stiekem de foto's al laten zien. Als het is afgesproken dat de beschrijvingen in het Duits moeten worden gegeven, controleert de docent of dit ook gebeurt.
Als er maar een docent/begeleider aanwezig is, kan deze nadat alle groepjes op pad zijn gestuurd snel binnendoor naar het *Katschhof* lopen.

Extra lesideeën

LES VOORAF

Wanneer de leerlingen de fontein en elkaar in het Duits moeten beschrijven, kan er in de les Duits van tevoren aandacht worden besteed aan het beschrijven van voorwerpen.

FOTO'S BESCHRIJVEN

Als de fontein in Aken zelf in het Nederlands worden beschreven, kan een verwerkingsopdracht bij Duits zijn om leerlingen enkele foto's van een Duitse beschrijvende tekst te laten voorzien.

WEGWERPCAMERA

Eventueel kunnen in plaats van mobiele telefoons ook wegwerpcamera's worden gebruikt. Leerlingen moeten dan in Aken van tevoren beter nadenken hoe zij hun foto zullen omschrijven (zij kunnen de foto's ter plekke immers niet meer terugkijken). Een verwerkingsopdracht is dan om de groepjes hun foto's te laten vergelijken en de meest identieke paren te selecteren.

COLLAGE

Bij het vak tekenen, kunst of ckv kunnen de groepjes een collage maken van hun fotoparen.

FONTEIN ONTWERPEN

Eveneens bij het vak tekenen, kunst of ckv kunnen de leerlingen hun foto als inspiratie gebruiken om een eigen fontein te ontwerpen.

Uitgebreide opdrachtbeschrijving

Deze 'Wie-is-de-mol?'-achtige speurtocht is een groepsopdracht. Ieder groepje splitst zich bij het startpunt, de achterkant van de *Elisenbrunnen*, in twee teams: team A en team B. Beide teams leggen dezelfde route af: het ene team rechtsom, het andere team linksom. Halverwege de route ontmoeten beide teams elkaar op het *Katschhof* en aan het einde van de opdracht komt het groepje weer bij de *Elisenbrunnen* bij elkaar. Zij hebben dan in totaal 16 foto's gemaakt (beide helften hebben 8 foto's).

Beide teams krijgen een plattegrond, een Duitse routebeschrijving en in willekeurige volgorde Duitse beschrijvingen van de eerste vier fontein die zij tot aan het *Katschhof* zullen tegenkomen.

Het eerste deel van de route leidt de leerlingen naar het *Katschhof* waar zij de andere helft van hun groepje even zullen ontmoeten om informatie uit te wisselen. Onderweg naar het *Katschhof* komen beide teams de vier fontein tegen waarvan zij een beschrijving hebben. Zij moeten de juiste fontein aan de juiste beschrijving koppelen en van deze fontein een foto maken.

Op het *Katschhof* treffen zij vervolgens het andere team uit hun groepje. Het is de bedoeling dat zij tijdens de ontmoeting de foto's die zij van hun vier fontein hebben gemaakt **zo nauwkeurig mogelijk aan het andere team omschrijven zonder de foto's aan het andere team te laten zien**. Het andere team maakt aantekening.

Na deze ontmoeting vervolgen beide teams hun route en komen zij langs de fonteinen die het andere team al gefotografeerd en beschreven heeft. **Zij proberen uitsluitend aan de hand van de beschrijving die ze hebben gekregen de foto van het andere team zo precies mogelijk na te maken.** Zij mogen uiteindelijk maar met één foto per fontein terugkeren.

Nadat allebei de teams ook het tweede deel van de route hebben afgelegd, komen de groepjes weer samen bij de *Elisenbrunnen*. Hier kunnen ze de foto's met elkaar vergelijken. Zij kiezen zelf de twee fotoparen (dus vier foto's in totaal) die het meest op elkaar lijken. Door de juiste beschrijvingen aan de juiste fontein te hebben gekoppeld, weten zij ook hoe die fontein heet. De foto's met vermelding van de naam van de fontein, laten ze aan de docent zien of leveren ze op een later tijdstip in. De docent bepaalt vervolgens welk groepje de meest identieke foto's heeft gemaakt. Deze groep wint een prijsje.

Wanneer u de opdracht aan leerlingen uitlegt, is het handig om hen de volgende tips voor bij de ontmoeting op het *Katschhof* mee te geven:

- Beschrijf heel nauwkeurig hoe de fontein er uitziet, zodat de andere helft van het groepje weet welke omschrijving bij welke fontein hoort.
- Beschrijf vanuit welk perspectief de foto is genomen.
- Beschrijf wat er op de achtergrond van de foto aan gebouwen of bomen te zien is.
- Maak aantekeningen terwijl je naar de omschrijvingen van de andere helft van het groepje luistert.

